

Loes den Hollander

Glansrol

Karakter Uitgevers B.V.

Wie heeft ooit zoiets stompzinnigs als Moederdag uitgevonden? De vrouw die naast haar moeder woont, zit op het bankje in haar voortuin demonstratief alleen te zijn. Ze zwaait en komt van de bank af. 'Je moeder mag zich gelukkig prijzen met zo'n dochter,' begint ze als ze pas halverwege haar tuinpad is. Ze hijgt. 'Weet je dat de meeste mensen die hier wonen nauwelijks iemand zien op zulke dagen? Met Kerstmis en op nieuwjaarsdag is het nog erger. Ze gaan tegenwoordig naar het buitenland in plaats van zich te bekommeren om hun ouders. Ik kan erover meepraten. Ik heb twee kinderen, maar denk je dat ik er vandaag een zie?'

Irma luistert geduldig naar de tirade die ze allang kent. Hoe vaak zou de buurvrouw deze ontevreden tekst al over haar hebben uitgestort?

'Misschien komen ze nog.'

De buurvrouw kijkt haar aan met een misnoegde blik in haar ogen. 'Ja, je weet maar nooit.'

De zon is schraal geworden, Irma trekt haar jasje dicht. 'Het beloofde een mooie dag te worden.' De kou klinkt door in haar stem.

De buurvrouw draait zich zonder te groeten om en strompelt terug naar de bank.

‘Wat ben je laat,’ moppert haar moeder. ‘Ik had je al veel eerder verwacht. O, een cadeau? Dat is lief van je. Jamaica Rumbonen?’

Dat zijn de beste, maar ik heb er niets aan. Mijn suiker is te hoog, de huisarts zegt dat ik absoluut geen chocolade meer mag eten. Neem ze alsjeblieft zelf, voor ik me vergrijp.’ Ze pakt de doos rumbonen weer in.

‘Geef hem maar aan de buurvrouw.’ Irma staat op. ‘Ik doe het zelf wel even.’

Vorig jaar weigerde haar moeder de pioenroos die ze had meegenomen voor Moederdag, omdat ze daar opeens uitslag van kreeg. Het jaar daarvoor maakte het uitvergrote portret van Irma’s vader haar te verdrietig. De cd van Marianne Weber riep ook te veel emoties op en de bloemenkalender herinnerde haar te veel aan haar eigen moeder.

‘Ik neem geen cadeaus meer voor je mee met Moederdag,’ kondigt Irma aan als ze weer binnenkomt.

‘Je hebt rouwrandjes onder je nagels, moet je je handen niet eens wassen? Wat heb je uitgespookt?’

Irma toetst het nummer van Denise in. ‘Ik ben er over een uur,’ zegt ze als haar vriendin opneemt.

‘Ga nu niet zo snel weer weg, neem eerst iets te drinken,’ protesteert haar moeder. ‘Hoe gaat het met toneel? Heb je nu al eens een hoofdrol gekregen?’

Ze zijn buiten gaan zitten en haar moeder keuvelt met de buurvrouw. De twee oude vrouwen staan ieder aan een kant van de heg. Haar moeder draait zich om. ‘De buurvrouw vraagt of je momenteel een vriendje hebt.’

‘Nee.’

‘Ze is toch je enige kind?’ schalmt de stem uit de andere tuin.

‘Het enige kind dat nog leeft,’ deelt haar moeder mee.

‘Ach meid, heb je een kind verloren? Daar heb je me nog nooit iets over verteld.’

Irma hangt onderuitgezakt op de bank. Haar blik dwaalt door de tuin. Er is nergens een sprietje onkruid te bekennen. Ze vangt flarden van het gesprek op, al probeert ze niet te luisteren.

‘Niet levensvatbaar, moest gewoon bevallen, Anton viel flauw.’ Nu gaat ze uitweiden over haar zwakke echtgenoot en dit verhaal zal eindigen bij zijn verdwijning en alle eenzaamheid die volgde. Haar moeder heeft er zin in vandaag. Ze beschrijft uitgebreid de martelgang van de bevalling en put zich uit in de uitleg over extreem heftige persweeën.

‘Was je eerste bevalling ook zo zwaar?’ wil de buurvrouw weten.

‘Het was haar eerste bevalling,’ mompelt Irma. Ze staat op. ‘Ik ben weg, ga nog naar het strand met Denise.’

‘Bedankt voor de rumbonen,’ zegt de buurvrouw.

‘Wees maar blij dat u geen suiker hebt,’ antwoordt Irma.

Ze kan maar niet rustig worden en probeert het advies van Denise op te volgen. Alleen aan leuke dingen denken. Maar wat is er leuk? De pijn in haar borst is duidelijk niet van plan om snel te verdwijnen, de benauwdheid dringt zich genadeloos aan haar op en blijft treiterig haar ademhalingswegen bezetten.

Haar handen trillen.

‘Wat is er in vredesnaam allemaal gebeurd?’ Denise legt een hand op Irma’s arm. ‘Mens, je zit helemaal te shaken.’

De zeelucht is een ware verademing. Denise heeft voorgesteld om naar Zandvoort te gaan en als ze over het strand lopen kijken ze naar twee schaterende zusjes die elkaar bekogelen met schelpen. Een van de kinderen rent opeens recht op de kustlijn af en wordt haastig in haar kraag gegrepen door een verschrikte moeder. Ze moppert op het meisje en kust het tegelijk. De kinderen beginnen allebei te huilen.

‘Ze begon weer over mijn zusje,’ zegt Irma.

‘Wie had vandaag de eer om op het verhaal getrakteerd te worden?’ Irma raapt een paar schelpen op. ‘Moet je dit zien, wat een kunstwerken. De buurvrouw was het publiek. Ik had rumbonen voor mijn moeder gekocht.’

‘En om welke reden kon ze het cadeau vandaag weer niet accepteren?’

‘Ze heeft suiker. De huisarts heeft haar verboden chocolade te eten.’

Denise zucht diep. ‘Die kenden we nog niet. Jouw moeder had actrice moeten worden.’

‘Dat hoeft ze niet te worden.’

‘Over actrice gesproken: heb je die hoofdrol nu wel of niet?’

‘Ik hoor het morgen.’

‘Ik gun het je. Jammer dat het al zo laat is, het wordt al donker. Laten we gaan eten.’

De satésaus ruikt verrukkelijk en Irma heeft net het eerste stuk vlees in haar mond als Denise het zegt. ‘Weet je wat ik in *De Telegraaf* las? Een interview met dat minderjarige meisje met wie die Floran Haverkort het deed. Je weet wel, die we een tijdje geleden zagen. Jij keek hem heel belangstellend na.’

Irma probeert het vlees door te slikken.

Denise is helemaal op dreef. ‘Het was pure sensatie, het kind verdedigde hem op een heel gepassioneerde manier. Nou ja, kind. Tegenwoordig zijn meiden van zeventien al vrouwen. De foto die erbij stond liet heel iets anders zien. Het was een stoot van een meid. Als ik het verhaal goed begrepen heb was het de schuld van haar moeder dat de boel zo escaleerde. De jonge dame was niet misselijk in haar uitspraken over de rol van die moeder. Wat zit je me nu aan te staren?’

Irma wil over iets anders beginnen. Ze heeft het gevoel dat Floran Haverkort op dit moment het minst geschikte onderwerp van gesprek is dat maar te bedenken valt. Haar vork valt luid kletterend op de grond.

‘Wat is er toch met je? Je ziet eruit of je je ergens lam van bent geschrokken. Komt dat alleen door de streken van je moeder?’

‘Ik ken hem,’ zegt Irma.

Ze had het niet willen zeggen. Ze had het niet moeten zeggen, het was de domste fout die ze kon maken. Koortsachtig probeert ze een ander gespreksonderwerp te bedenken, maar Denise heeft bloed geroken. 'Ik ga hier niet weg voordat ik alles weet,' dreigt ze. 'Stiekemer. Ik wist van niks. Waarom heb je dat niet verteld?'

Irma heeft eerst het gevoel dat alles wat ze zegt over iemand anders gaat. Het lijkt of zij woorden herhaalt die haar worden ingefluisterd. Ze heeft aanvankelijk geen enkel contact met haar eigen verhaal. Het is een gebeurtenis die zomaar jaren geleden zou kunnen hebben plaatsgevonden. Maar naarmate ze zich minder verzet en haar eigen woordenvloed de ruimte geeft, lukt het haar om plaats te nemen in wat ze vertelt en er iets bij te voelen. Ze ziet het gezicht van Floran voor zich, ze ruikt zijn geur, ze voelt weer de eerste aanraking. Er is nergens woede te bekennen, nergens teleurstelling, nergens spijt. Er komen heel andere emoties tevoorschijn. Opwinding, genot, overgave. Ze zwermen om haar heen en nemen bezit van haar. Ze zuigen zich aan haar vast en benemen haar bijna de adem.

De saté staat bijna onaangeraakt op tafel. Denise zit doodstil naar haar te luisteren, op haar gezicht verschijnen allerlei reacties. Als Irma vertelt wat er vanmorgen is gebeurd, worden haar ogen steeds groter. 'Wát zeg je? Haalde hij hasj in een coffeeshop? Reed jij hem erheen? En hij liet je gewoon staan? Hoe kan dat nou?'

De vraag fluit Irma weer terug naar de realiteit. 'Hoe dat kan? Dat is toch wel duidelijk? Je laat je gewoon afzetten bij een coffeeshop en laat degene die je gebracht heeft in haar sop gaarkoken.'

'Het zal ook niet zo zijn,' antwoordt Denise. 'Dat hebben wij weer.'

Irma zou graag een ander onderwerp van gesprek willen verzinnen, maar Denise is nog lang niet uitgepraat over mannen van middelbare leeftijd die jonge meisjes versieren. 'Zulke meiden maken die midlifepatiënten stapelgek. Ik hoorde een paar weken geleden van mijn buurvrouw nog een verhaal over een soortgelijke situatie. Het ging over mensen die ze al jaren kende. Leuk stel, goed huwelijk, drie jonge kinderen. En dan slaat de man zomaar op hol van een jongere collega. Het kind had nota bene een beugel in haar mond die haar hele bovengebit in beslag nam.' Ze dempt haar stem. 'Pijpen zal er in ieder geval niet in zitten. Maar hij zat daar schijnbaar niet mee, hij verliet gewoon zijn gezin.'

Irma wil het verhaal niet horen en ze probeert niet te luisteren.

'Je luistert niet,' stelt Denise vast.

'Het mag van mij wel wat minder grof,' zegt Irma.

'Wat doe jij opeens truttig, zeg. Zie maar gewoon onder ogen dat je verliefd bent geworden op een womanizer. Waarschijnlijk werd alles hem vanmorgen een beetje te veel en is hij tijdelijk op de vlucht geslagen. Je zult zien dat hij binnenkort gewoon weer voor je deur staat. Het enige wat jij moet doen is je hoofd erbij houden, genieten van wat er te genieten valt en hem op het juiste moment de bons geven.' Denise maakt met haar hoofd een beweging naar iets wat zich achter Irma bevindt.

Irma kijkt achterom en ziet twee dikke vrouwen zitten.

‘Die passen vast niet meer in hun trouwjurk,’ constateert Denise. ‘Waar was ik gebleven? O ja, ik zei dat je hem op het juiste moment de bons moet geven. Denk eraan: altijd zelf de regie in handen houden en de genadeklap uitdelen als de tijd er rijp voor is.’ De woorden van Denise klinken hard. Irma wil er niet meer naar luisteren, maar Denise is nog niet uitgepraat. ‘Ik neem aan dat mister Haverkort een dijk van een minnaar is? Een soort godswonder?’

‘Wat ben je bot.’ Irma kan het verwijt zelf amper verstaan. Ze schraapt haar keel. Waar is haar stem gebleven?

‘Ik haat dat soort kerels. Het zijn gebruikers, narcistische klootzakken, over het paard getilde allesvreter. Sorry dat ik me op die manier uitdruk, maar zo voel ik het. Het foutste soort, dat vind ik het. Daar ben jij echt te goed voor. Dat weet je zelf toch ook wel?’

‘Het was niet fout,’ sputtert Irma tegen.

‘Nee, het was goed. Zo goed, dat meneer je even gebruikt om naar zijn hasjdealer vervoerd te worden en je dan gewoon laat staan. Wie weet zat dat zaadvragende tuttebelletje ergens in de zaak te wachten. Ze heeft natuurlijk de meest geile ideetjes die je maar kunt verzinnen en hij trapt erin.’

‘Stop hiermee!’ Irma’s stem doet het weer. ‘Stop hier alsjeblieft mee.’

De saté is koud geworden. Ze schuift het bord van zich af. De aanblik van het vlees in de bruine saus maakt haar misselijk. Het bord van Denise is leeg.

Ze wil naar huis. Ze is van plan een paar uur in bed te kruipen. Misschien is zijn geur er nog. Ze wil zich verschuilen achter die geur en in gedachten nog een keer met hem vrijen. Nog één keer. En ze wil vooral niet meer denken aan wat Floran haar zo nodig moest opbiechten. Ze zou helemaal niet meer

aan Floran willen denken. Hij is vandaag geschiedenis geworden en zij moet verder. Ze ergert zich aan de manier waarop Denise haar mening ventileert. Ze heeft niet om die mening gevraagd. Maar Denise tettert nu eenmaal graag in het rond wat ze denkt, zonder zich af te vragen of haar woorden welkom zijn bij haar toehoorder. Was dat niet de reden waarom haar laatste vriend is weggelopen? Die achtervolgde ze ook al met haar visie op zijn leven en vooral op zijn scheiding. Ze is een boze vrouw aan het worden.

Irma hoort een geluid in de tas van Denise. Haar vriendin vist haar mobiele telefoon op en meldt zich. 'Hallo?' Ze houdt het gesprek kort, zegt dat ze met een vriendin in een restaurant zit en belooft later terug te bellen.

'Waarom zei je je naam niet?'

'Ik herkende het nummer op de display niet direct en dan ben ik altijd voorzichtig. Het was mijn tante, de zus van mijn moeder. Die zoekt tegenwoordig contact.'

'Ik wist niet dat je nog een tante hebt.'

'Het is mijn enige tante. Sinds mijn moeder dood is, begint ze steeds vaker te bellen. Ze denkt waarschijnlijk dat ik daar behoefte aan heb.'

Irma ziet dat Denise in haar tas rommelt. 'Ik betaal,' zegt ze. Op dat moment gaat haar eigen mobiele telefoon over. Ze aarzelt.

'Neem toch aan,' zegt Denise. 'Misschien is hij het.'

Irma ziet een onbekend nummer op de display staan. 'Hallo?'
Stilte.

'Hallo?'

'Dag Reentje.'

Ze heeft het gevoel dat haar hart stilstaat. 'Met wie spreek ik?'

'Wie noemt jou altijd Reentje?'

Haar hartslag is in haar hele lijf te voelen, zelfs haar oren kloppen. 'Hallo?' Ze hijgt. 'Wie ben jij?'

‘Ik bel je later terug.’

Denise grijpt haar hand. ‘Wie was dat? Kind, je ziet eruit of je flauw gaat vallen.’

‘Iemand probeert een zeer misplaatst geintje met me uit te halen,’ zegt Irma.